

Diary of the Vilna Ghetto

Herman Kruk
Transl. Ilan Pillemer

June 19, 2021

Contents

1	Introduction - Mordecai W. Bernstein	
	הקדמה - מרדכי וו. בערנשטיין	2
2	Biography of Herman Kruk - Pinchas Schwartz.	
	ביאָגראַפֿיע פֿון הערמאַן קרוק - פנחס שוואַרץ.	7

1 Introduction - Mordecai W. Bernstein

הקדמה - מרדכי וו. בערנשטיין

The story of Herman Kruk's *Diary of the Vilna Ghetto*, specifically the rein-

וועגען דער געשיכטע פֿון הערמאַן קרוקס
„טאָגבוך פֿון ווילנער געטאָ“, ספּעציעל וועגן די

carnation¹ of this rare hurban-chronicle, will be told by Pinkhos Schwartz in his biography of Herman Kruk which is provided further on. Here I only want to highlight a list of technical-editorial details.

a. The last page of the (typewritten) original is numbered 757. However, in the middle a number of pages are missing here and there, and in the end we have in our possession 510 pages of the original. At first, in 1948, 380 pages were brought to New York. But, 11 years later in 1959, when we were already in the process of preparing the *Diary* for publication, a further 130 pages were discovered in the archives of Yad Vashem in Yerushalayim.

b. The missing pages consequently are substantial gaps. (In most cases, in a number of places, only individual pages are missing - which would have recorded one or two days. However several tens of pages are missing consecutively in a small number of places). One of the most important issues in preparing the *Diary* for publication was therefore the consideration of how remote was the possibility to create, what I like to call, *links*; which would chain together the disconnected chronicle.

The information that supplements that which missing was taken from archive materials (documents, witness testimonies and the like), from a series of already published works about Vilna, and from people who were in the Vilna at that time. In each case we have the indicated the source.

These, so called "links", we have provided in the suitable places in a smaller script and surrounded by square brack-

גילגולים פון דער דאזיקער זעלטענער חורבן-כראָניק, דערציילט פנחס שוואַרץ אין זיין ביוגראַפֿיע פֿון הערמאַן קרוק וואָס מיר גיבן דאָ ווײַטער. דאָ וויל איך בלויז אָפּשטעלן אויף אַ רײַ פֿרטים פֿון טעכניש-רעדאָקציאָנעלן כאַראַקטער:

א. דאָס לעצטע זײַטל פֿון אָריגינאַל (מאַשינשריפֿט) טראָגט דעם נומער 757. אָבער אין מיטן פֿעלן דאָ און דאָרט אַ צאָל בלעטער און אין סך-הכל האָבן מיר אין אונדזער רשות 510 זײַטן פֿון אָריגינאַל. תחילת זענען אין 1948 אָנגעקומען קיין נײַ-יאָרק 380 זײַטן, אָבער מיט 11 יאָר שפּעטער, אין 1959, ווען מיר האָבן שוין געהאַלטן אין מיטן צוגרייטן דאָס „טעגבאָך“ צום דרוק, האָבן זיך אין אַרכיוו פֿון יד ושם אין ירושלים אָפּגעפֿונען נאָך 130 זײַטן.

ב. די זײַטן וואָס פֿעלן האָבן בכן היפשע בלויזן (אין רוב פֿאַלן פֿעלן אין אַ צאָל ערטער נאָר איינצלע זײַטן, מיט פֿאַרצײכענונגען פֿון איינעם אָדער צוויי טעג, אָבער אין אַ קליינער צאָל ערטער פֿאַלן עטלעכע צענדליג זײַטן כּסדר). איינע פֿון די וויכטיקסטע עובדות בײַם צוגרייטן דאָס „טעגבאָך“ צום דרוק איז דעריבער געווען ווי ווײַט מעגלעך צו שאַפֿן, ווי איך וואָלט עס אָנרופֿן, רינגען, וואָס זאָלן צונויפקײטלעך די איבערגעריסענע כראָניק.

די ידיעות צום דערגאַנצן דאָס וואָס עס פֿעלט האָבן מיר גענומען פֿון אַרכיוו-מאַטעריאַלן (דאָקומענטן, גבית-עדות וכו'ומה), פֿון אַ רײַ שוין פֿאַרעפֿנטלעכטע אַרבעטן וועגען ווילנע און פֿון פּערזאָנען וואָס זענען אין יעדער צײַט געווען אין ווילנער געטאָ. בײַ יעדען פֿאַל האָבן מיר אָנגעוויזן דעם מקור.

די דאָזיקה אזוי גערופֿענע רינגען האָבן מיר געגעבן אויף די שייכדיקה ערטער מיט קלענער שריפט און אין קאָנטיקה קלאַמערן, כדי זיי זאָלן

¹ The term גילגולים can also refer in biblical exegesis to the passage of the bones (literally tumbling over and over) of the deceased at the end of times through underground passages to the Holy Land, where during the Messianic era the body will live again. Thus this Loshen Kodesh word, with its biblical overtones, captures the travails the book went through after being buried to finally being reconstituted and published.

45 ets; in order that they should stand out clearly from Kruk's original text. These are thereby "standing in the place of" the missing original pages, in the relevant spots themselves.

50 c. The *Diary* covers a period of two full years of Vilna under the Nazi occupation. The first date in *Diary* is the 23rd June 1941, the last - the 14th July 1943. However, this is definitely not
55 the end of *Diary*. First of all, the last page ends in the middle of a sentence, and there is also evidence that Herman Kruk continued later, both in the Ghetto and also when he was in a camp in Es-
60 tonia, to further manage his chronicle and record what was taking place. But the rest of the diary did not make its way to us.

d. It was necessary to provide annotations or explications of varied character, for example:

(1) On account of conspiracy reasons Kruk often completely tokenised names, substituting only initials, or just
70 the first name or surname. These need to therefore be deciphered and supplemented. There is the same concern with a series of organisations and institutions which are tokenised with acronyms or
75 abbreviations - which were at the time, in the days of the ghetto and camps, known. However, today, these need to be explicated. All of these supplements we have given in square brackets.

80 (2) For many names we have (through separate annotations) provided biographical details and where possible also the eventual fate of the referenced person, especially when the people who are being
85 spoken about took up a communal position.

(3) From a few pages whole pieces have been torn off, or sections of lines
90 are missing, (see facsimiles on pages

זיך בולט אונטערשיידן פון קרוקס אַריגינעלן טעקסט. עס ווערט דערביי אויך אָנגעגעבן וויפֿל זײַטן פֿון אַריגינאַל עס פֿעלן אויף דעם געגעבענעם אָרט.

ג. דאָס „טעגבאָך“ נעמט אַרום אַ פֿעריאָד פֿון פֿולע צוויי יאָר ווילנע אונטער דער האַצישער אָקופאַציע. די ערשטע דאַטע אין „טאָגבֿיך“ איז דער 23סטער יוני 1941, די לעצטע - דער 14טער יולי 1943. אָבער דאָס איז זיכער נישט דער סוף פֿון „טאָגבֿיך“. קודם־כל פֿאַרענדיקט זיך די לעצטע זײַט אין מיטן פֿון אַ זאַץ, און עס זענען פֿאַראַן ידעוּת אַז הערמאַן קרוק האָט נאָך שפּעטער, סײַ אין געטאָ סײַ ווען ער שוין געווען אין אַ לאַגער אין עסטלאַנד, ווײַטער געפֿירט זײַן כראָניק און פֿאַרצײכנס די געשעענישן. אָבער דער סוף טאָגבֿיך איז צו אונדז נישט דערגאַנגען

ד. עס איז נײַטיק געווען צוצוגעבן הערות און אויסטײַשונגען פֿון אַ פֿאַרשײדענעם כאַראַקטער, למשל:

(1) צוליב קאָנספּיראַטיווע טעמים האָט קרוק גאָר אָפֿט בײַם פֿאַרצײכענען נעמען אָנגעגעבן בלויז אינציאָלן אָדער נאָר דעם ערשטן נאָמען אָדער דעם פֿאַמיליע־נאָמען. האָט מען דאָס בכּן געדאַרפֿט דעשפּירן און דערגאַנצן. דאָס זעלביקע בנוגע אַרײַ אַרגאַניזאַציעס און אינסטיטוציעס וואָס זענען פֿאַרצײכנט מיט ראַש־יחידות אָדער קיצורים, וואָס זענען דעמאָלט, בײַמי געטאָס און לאַגערן, געווען באַקאַנט, אָבער הײַנט דאָרף מען זײַ אויסטײַשן. אַלע אַזעלכע דערגאַנצונגען האָבן מיר געגעבן אין קאַנטיקע קלאַמערן.

(2) צו אַ סך נעמען האָבן מיר (אין באַזונדערע הערות) צוגעגעבן ביאָגראַפֿישע פרטים און ווי מעגלעך אויך וועגן דעם ווײַטערדיקן גורל פֿון דער דערמאָנטער פּערזאָן, ספּעציעל וועגן עס רעדט זיך וועגן מענטשן וואָס האָבן פֿאַרנומען אַ געזעלשאַפֿטלעכע פּאָזיציע.

(3) פֿון טײל זײַטן זענען אָפּגעריסן גאַנצע שטיקער, אָדער עס פֿאַלן טײלן פֿון שורות (זען רעפּראָדוקציעס, זײַ 270, 447), איז אויב מיר

270, 447). Therefore if we were able to surmise with a reasonable degree of confidence what was missing, we provided supplements and surrounded the supplements with square brackets. If we did not know what to provide we then inserted a set of dots.

(4) In a number of places where we noticed obvious mistakes (for example in a date, in a name, and the similar), we corrected them in an annotation.

(5) Very often Kruk linked his diary notes to an addendum, such as referring to a document, but almost all of these mentioned documents aren't provided. Some of these documents we have found in the YIVO archives (mostly in the Sutzkever Kaczerginski Collection²), or somewhere else, some were already published in other work. In such cases we either reproduce the document or detail where it can be found.

e. Normally we have kept the language of *Diary* as constructed. We have left alone such words and expressions which normally one would not use in a YIVO publication. We have also left alone here and there grammatical mistakes. Thus we have only altered the orthography and in rare places added or moved a word when otherwise the sentence would not be sufficiently clear. We have not been fastidious with uniformity: sometimes Kruk writes *the* ghetto with a feminine article and sometimes with a male article; sometimes he writes the word *section* spelt one way and sometimes spelt another way, and other similar examples.

f. We have made an effort to not burden the book with too many annotations. And where it was possible we have made the additions in the text itself. We have in particular done this

האָבן זיך געקענט משער זיין מיט אַ געוויסער מאָס זיצערקייט וואָס דאָרטן פֿעלט האָבן מיר די דאָזיקע שטעלן דערגאַנצט און די דערגאַנצונגען אַרײַנגענומען אין קאַנטיקע קלאַמערן. אויב מיר האָבן נישט געקענט עפעס צוגעבן האָבן מיר געשטעלט פינטעלעך.

(4) אין אַ צאָל ערטער, וווּ מיר האָבן באַמערקט אַ בפֿירושן טעות אין טעקסט (למשל אין אַ דאַטע, אין אַ נאָמען אד"גל) האָבן מיר דאָס אויסגעבעסערט אין אַ הערה.

(5) גאַנץ אָפט באַגלייט קרוק זײַנע טאַג-גאַרצייכענונגען מיטן צוגאַב, אַז ער לײגט בײַ אַ דאָקומענט, אָבער כמעט אומטום איז דער דערמאָנטער דאָקומענט נישט בײַגעלייגט. טײל פֿון די דאָזיקע דאָקומענט האָבן מיר געפֿונען אין אַרכיוו פֿון י״וואָ (ס'רובֿ אין דער קאַטשערגינסקי-סוצקעווער-קאַלעקציע), אָדער ערגעץ אַנדערש וווּ, טײל זענען שוין אָפּגעדרוקט אין אַנדערע ווערק. אין אַזעלכע פֿאַלן האָבן מיר אָדער רעפּראָדוצירט דעם דאָקומענט, אָדער אָנגעוויזן וווּ ער געפֿינט זיך.

ה. בדרך-כלל האָבן מיר דער שפּראַך פֿון „טאָגבוש“ גאַרנישט געביטן. מיר האָבן איבערגעלאָזט אַזעלכע און אויסדרוקן וואָס געוויינטלעך וואָלט מען זיי אין אַ י״וואָ-אויסגאַבע נישט געניצט. מיר האָבן אויך דאָ און דאָרטן איבערגעלאָזט אַ גראַמאַטישן פֿעלער. געביטן האָבן מיר בלויז דעם אויסלייג און אין געציילט ערטער צוגעשטלעט אָדער איבערגעשטעלט אַ וואָרט אויב דער זאַץ איז נישט געווען גענוג קלאָר. מיר האָבן אויך נישט מקפיד געווען אויף אײַנהײטלעכקײט: אַ מאָל שרײַבט קרוק די געטאָ, און אַ מאָל דער געטאָ; אַ מאָל ווײַנונג-אָפּטייל און אַ מאָל ווײַנונג-אָפּטיילונג אד"גל.

ו. מיר האָבן זיך באַמיט נישט צו באַשווערן דאָס בוך מיט צו פיל הערות. און וווּ עס איז נאָר מעגלעך געווען האָבן מיר געמאַכט די דערגאַנצונגען אין טעקסט גופּה. דער עיקר האָבן מיר דאָס געטאָן בײַ נעמען פֿון פּערזאָנען און אינסטיטוציעס,

²<http://www.yivoarchives.org/index.php?p=collections/findingaid&id=932702&q=Sutzkever&rootcontentid=219617>

135 with names of people and institutions.
For example: [Yankel] Gerstein, [Ger-
shon] Pludermacher, Grisha [Yashun-
ski], [Hersh] Gut[gestalt], G[ens], B[und],
R[oiter], and other similar examples.

140 g. What is considered conspirato-
rial in *Diary* is not quite consistent. Even
Kruk himself is notated with different
names and initials: Herman, H. Kruk,
Kr., Mr K and more similar examples.
145 And so with other people and organi-
sations.

The technical editorial rules were
decided through consultation; wherein
participated: Isaiah Trunk, Dr Philip
Friedman (may he rest in peace), Pin-
chas Schwartz and the writer of these
150 lines.

It is not our task to compare this *Di-*
ary with other published works about
155 the Vilna ghetto, which have been writ-
ten from remembrances or only on the
basis of documentation. One can say
with certainty that this *Diary* from Her-
man Kruk which was written in the
heat of the moment, in the moment as
the events themselves were unfolding;
160 is the most faithful document from that
period. So many details in already pub-
lished works about the Vilna ghetto will
need to be revised in the light of this
165 *Diary*.

Mordecai W. Bernstein

למשל: [יעקב] גערשטיין, [גערשון] פלודערמאכער,
גרישע [יאשונסקי], [הערש] גוט[געשטאלט],
[ג'ענס], [ב'ונד], „ר[רויטע], „אד“ גל.

ז. וואָס שייך קאָנספּיראַציע איז „טאָגבוך“
נישט אין גאַנצן אויסגעהאַלטן. אַפּילו זיך פאַרצייכנט
קרוק אונטער פאַרשיידענע נעמען און איניציאַלן:
הערמאַן, ה. קרוק, קר., פֿר' ק., אַד“ גל. אזוי
אַנדערע פּערזאָנען און אָרגאַניזאַציעס.

די טעכניש־רעדאַקציעלע כללים זענען
באַשלאָסן געווען אויף אַ באַראַטונג, וווּ עס האָבן
זיך באַטייליקט: ישיה טרונק, ד״ר פֿיליפּ פֿרידמאַן
ע״ה, פנחס שוואַרץ און דער שרײַבער פֿון די
שוורות.

עס איז נישט אונדזער אויפגאַבע צו פאַרגלייכן
דאָזיקה מיט אַנדערע פאַרעפֿנטלעכטע אַרבעטן
וועגן ווילנער געטאָ וואָס זענען געשריבן געוואָרן
על־פי זכרון אָדער בלויז אויפֿן יסוד פֿון דאָקומענטן.
מען קאָן אָבער מיט זיכערקייט זאָגן, אַז דאָס
„טעגבוך“ פֿון הערמאַן קרוק, וואָס איז געשריבן
געוואָרן אויף דער הייסער מינוט, תּיכּוּף ווי די
געשעענישן זענען זיך פֿאַרלאָפֿן, איז דער געטרײַסטער
דאָקומענט פֿון יענער צײַט. זייער פֿיל פרטים
אין די שוין פאַרעפֿנטלעכטע ווערק וועגן ווילנער
געטאָ וועלן אין ליכט פֿון דאָזיקן „טעגבוך“ מוזן
רעווידירט ווערן.

מרדכי וו. בערנשטיין

2 Biography of Herman Kruk - Pinchas Schwartz. ביאָגראַפֿיע פֿון הערמאַן קרוק - פנחס שוואַרץ.

Hersch (Herman) Kruk	הערש (הערמאַן) קרוק
(19th May 1897 - 19th (?) September 1944)	(19טער מײַ 1897 - 19טער (?) סעפטעמבער 1944)
5 His life, his activity in the Vilna Ghetto, and his death.	זײַן לעבן, זײַן טעטיקייט אין ווילנער געטאָ און זײַן אומקום
10 The summer of 1944 was for the Hitler-Armies in Europe a period of dismal failures on all fronts. Everywhere the German armies were being driven back. Soviet Russia was already almost completely clear from the Nazi occupation. In the north Leningrad was already liberated from the long-lived siege and the German armies had already fled to Norway and Estonia. It was the beginning of the liberation of the Baltic lands.	דער זומער פֿון יאָר 1944 איז געווען פֿאַר די היטלער־אַרמיען אין אייראָפּע אַ פּעריאָד פֿון וויסטע מפלות אויף אַלע פֿראָנטן. אומעטום זענען די דײַטשע אַרמיען געטריבן געוואָרן אויף צוריק. סאָוועט־רוסלאַנד איז שוין געווען כמעט אין גאַנצן אָפּגערייניקט פֿון דער נאַצישער אָקופאַציע. אויף צפֿון איז לענינגראַד שוין געווען באַפֿרײַט פֿון דער לאַנגדויערנדיקער באַלאַגערונג און די דײַטשע אַרמיען זענען שוין געהאַט אַנטלאָפֿן קיין נאָרוועגיע און עסטלאַנד. עס האָט זיך אָנגעהויבן די באַפֿרײַונג פֿון די באַלטישע לענדער.
20 On the 19th September 1944 the So-	דעם 19טן סעפטעמבער 1944 האָבן סאָוועטישע

viet outmost positions reached the Klooga train station, not far from the capital Talinn (Reval). Pursuing after the fleeing army divisions of Hitler, the Soviet tank forces caught sight of large burning bonfires not far from the paved road. Plumes of smoke reached the heavens and the air was saturated with the smell of burning flesh. Groups of numbers of men and women civilians where running there and back along the length of the forest.

A Soviet war-correspondent gave the following horrible details about the scene: *"It is impossible to convey in words the feelings of the Soviet armed forces when they became aware of it, that the approaching bonfires were burning the murdered, innocent people who had been put to death by the Germans - Estonians, Latvians and Lithuanians who had been held in concentration camps at the Klooga station. The Germans did not succeed in removing their tracks. The bonfires and the witness-testimonies of survivors (at this time we have been able to count about 100 survivors) give a possibility to restore the picture of this new ugly Hitlerian crime."*

The murdered "Estonians, Latvians and Lithuanians" were mostly Jews from Vilna, Kovne and a series of Baltic towns. In the moment of that horrific murder there were in the camps about 2,000 Jews. At that time there were also about 1,000 Soviet prisoners-of-war and Estonians who had been forced into these camps. Altogether at the time of the murder there were around 3,000 souls in Klooga and in the surrounding sub-camps - men, women and children.

The aforementioned Soviet war correspondent writes in his referenced correspondence that a series of survivors

פארפאסטנס דערגרייכט די באנסטאציע קלאג, נישט ווייט פון דער עסטלענדישער הויפטשטאט טאלין (רעוועל). נאכיאגנדיק די אנטלויפנדיקע היטלערישער ארמיי-אפטיילן האבן די סאָוועטישע טאַנקלייט דערזען נישט ווייט פון שאַסיי גרויסע ברענענדיקע שייטער-הויפנס. קנולן רויך האבן זיך געטראָגן צו די הימעלען און די לופט איז געווען דורצוגעזאפט מיטן ריח פון צעברענטן פלייש. אַ געוויסע צאָל ציווילע מענער און פֿרויען האָבן אין פֿאַניק זיך באַוויגן אַהין און צוריק לענג אַויס דעם וואַלד.

אַ סאָוועטישער קריגס-קאָרעספּאָנדענט גיט וועגן דעם איבער די ווייטערדיקע אימהדיקע פרטים: „עס איז אוממעגלעך איבערצוגעבן מיט וווערטער די געפילן פון די סאָוועטישע קריגסלייט, ווען זיי האָבן זיך דערוואוסט, אַן אויף די דערנעבדיקע שייטער-הויפנס בראָטן זיך הרוגים, פֿרידלעכע מענטשן, וואָס זענען אויסגעמאָרדט געוואָרן דורך די דייטשן - עסטלענדער, לעטן און ליטווינער, וואָס זענען געהאַלטן געוואָרן אין קאָנצענטראַציע-לאַגער ביי דער סטאַציע קלאָגע. די דייטשן האָבן נישט באַוויזן צו פֿאַרווישן די שפּורן. די שייטער-הויגנס און די גבית-עדוות פֿון געראַמטעוועטע (דערווייל האָט מען באַוויזן אַנצוציילן בערך 100 אָפּגעראַטעוועטע) גיבן אַ מעגלעכקייט צו רעסטאָורירן דאָס בילד פֿון דעם נייעם מאַימדיק. היטלערישן פֿאַרברעכן.“³

די אויסגעמאָרדטע „עסטלענדער, לעטן און ליטווינער“ זענען ס'רוב געווען יידן פֿון ווילנע, קאָוונע און פֿון אַ ריי באַלטישע שטעט. אין מאַמענט פֿון דער דאָזיקער שוידערלעכער הריגה זענען געווען אין לאַנגער בערך 2,000 יידן. עס זענען דעמאָלט דאָרט אויך געווען בערך 1,000 סאָוועטישע קריגס-געפֿאַנגענע און עסטלענדער וואָס זענען אַריינגעטריבן געוואָרן אין דאָזיקן לאַגער אַריין. צוזאַמען איז בעת דער הריגה אַזוי אַרום געווען אין קלאָגע און אין די אַרומיקע סובלאַגערן בערך 3,000 נפשות - מענער, פֿרויען און קינדער.

דער דערמאָנטער סאָוועטישער קריגס-קאָרעספּאָנדענט גיט איבער אין דער ציטירטער קאָרעספּאָנדעקע, אַז אַ ריי געראַטעוועטע האָבן אים גענוי דערציילט

³ י. אַסיפּאָו אין „איזוועסטיאַ“, נומ' 231, מאַסקווע, 28סטן סעפטעמבער 1944.

precisely narrated to him that which had unfolded that day in Klooga. He lists the names of the survivors whom provided the information for his correspondence: Dr Buszanski, Provider Balaberishesky, Engineer Ratner, Advocate Aliysky, and the accountant Anomik (Anolik?). Only one of these survivors (Advocate Aliysky) says to the Soviet newspaper correspondent explicitly that he is a Vilnian. From other sources we know that also the rest of the listed people were Vilnians.

The survivors said (this is precisely described in the quoted correspondence) that the fleeing German military divisions had been moving past Klooga in a stream. One can infer from the correspondence that this continued for longer than one day. The stream of fleeing German military divisions had been becoming still stronger and stronger. The German camp guards told the prisoners to get ready to be evacuated. A "Sonderkommando" from the S.S. forces, who had arrived from the nearby Estonian capital Tallinn, had shown up at the camp.

On the 19th September, 5 a.m., the S.S. drove everyone out from the barracks. Amongst the prisoners there could be found a few pregnant women. One of those women had just then gone into labour.

Normally the camp inmates were busy with the manufacture of concrete. But that morning the Germans had them frenetically busy with collecting lumber. Each one of the prisoners was required to bring from the forest a two-meter-thick log of pine wood and lay it out on the *Polione* next to the camp. The prisoners were charged to lie the logs out on the grass in a row. After this, a certain number of prisoners were counted off and ordered to lie them-

וואס ס'איז זיך פארלאפן יענעם טאג אין קלאגה. ער רעכנט אויס די נעמען פון די געראטעוועטע, וואס האבן צוגעשטעלט די אינפארמאציע פאר זיין קארעספאנדענץ: ד"ר בוזשאנסקי, פראוויזאר באלבערישעסקי, אינזשעניר ראטנער, אדוואקאט אלייסקי און דער בוכהאלטער אנאמיק (אנאליק?). נאר וועגן איינעם פון די דאזיקע אפגעראטעוועטע (אדוואקאט אלייסקי) זאגט דער סאוועטישער צייטונג-קארעספאנדענט בפירוש, אז ער איז א ווילנער. פון אנדערע קוואלן ווייסן מיר, אז אויך די איבעריקע אויסגערעכנטע זענען ווילנער.

די אפגעראטעוועטע דערציילן (דאס ווערט גענוי באשריבן אין דער ציטירטער קארעספאנדענץ) ווי די אנטלויפנדיקע דייטשע מיליטערישע אפטיילן האבן שטראמענווייז זיך געטראגן פארביי קלאגה. ווי מען דארף דרינגען פון דער קארעספאנדענץ, האט דאס אזוי געדויערט מער ווי איין טאג. דער סטראם אנטלויפנדיקע דייטשע מיליטער-אפטיילן איז געווארן אלץ שטארקער און שטארקער. די דייטשע לאגער-וועכטער האבן אנגעזאגט די ארעסטאנטן צו זיין גרייט צוואקוירט צו ווערן. אין לאגער האט זיך באוויזן א „זאנדערקאמאנדע“ פון עס-עס-לייט, וואס איז אנגעקומען פון דער נישט-ווייטער עסטלענדישער הויפטשטאט טאלין.

דעם 19טן סעפטעמבער, 5 פאר טאג, האבן די עס-עס ארויסגעטריבן אלעמען פון די באראקן. צווישן די ארעסטאנטן האבן זיך געפונען עטלעכע מעוברטע פרויען. ביי איינער פון זיי האט זיך גראד געהאט אנגעהויבן די קימפעט.

געוויינטלעך זענען די לאגערניקעס געווען פארנומען מיט בעטאן-אויסארבעטונג. אבער דעם פרימארגן האבן די דייטשן זיך ענערגיש פארנומען מיט אנקלייבן געהילץ. יעדער פון די ארעסטאנטן האט געדארפט ברענגען פון וואלד א צוויימעטערדיקן קלאץ פון סאסנעהאלץ און עס אוועקלייגן אויף דער „פאליאנע“ לעבן לאגער. מען האט באפוילן די ארעסטאנטן אויסצולייגן די קלעצער אויפן גראז אינאיינעם. דערנאך האט מען אפגעציילט א געוויסע צאל ארעסטאנטן און זיי באפוילן זיך אויסצולייגן אויף די קלעצער מיטן פנים צו דער ערד, הארט איינער לעבן

selves out on the logs with their faces
towards the earth, one very close to
the next - in such a way that they should
use a little space. At this point a few
115 S.S forces began to shoot, with machine
guns, upon the laid out prisoners. The
sound of the shots did not quiet out the
choking of the murdered. Here and
there one of the victims managed to
120 jump up from the ground and begin to
run, covered in blood. Then together
the Germans shot after him and he was
dragged back to the logs.

צווייטן - אזוי אז זאלן פארנעמען וואס ווייניקער
פלאץ. דעמאלט האבן עטלעכע עס-עס-לייט
מיט מאשינביקסן גענומען שיסן אויף די אויסגעלייגט.
דער געהילד פון די שאסן האט נישט געקענט
דערשטיקן די קרעכצן פון די אויסגעמארדטע.
דא און דארט האט איינער פון די קרבנות נאך
באוויזן זיך א ריס צו טאן פון דער ערד און
נעמען לויפן, באגיסנדיק זיך מיט בלוט. אזא
איינעם האבן די דייטשן נאכגעשאסן און צוריקגעשלעפט
צו די קלעצער.